

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 62/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha (sudca spravodajca) a sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 113/2013 z 19. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16165/2013), sp. zn. 5 Co 622/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16166/2013), sp. zn. 2 Co 391/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16167/2013), sp. zn. 3 Co 75/2013 z 28. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16168/2013), sp. zn. 5 Co 77/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16169/2013), sp. zn. 5 Co 73/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16170/2013), sp. zn. 2 Co 419/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16171/2013), sp. zn. 4 Co 553/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16172/2013), sp. zn. 4 Co 551/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16173/2013), sp. zn. 6 Co 618/2012 z 29. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16174/2013), sp. zn. 3 Co 670/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16175/2013), sp. zn. 8 Co 453/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16176/2013), sp. zn. 8 Co 455/2012 z 18. decembra 2012

(sp. zn. Rvp 16177/2013), sp. zn. 2 Co 420/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16178/2013) a sp. zn. 8 Co 451/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16179/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 16165/2013 až sp. zn. Rvp 16179/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 16165/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 17. mája 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 113/2013 z 19. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16165/2013), sp. zn. 5 Co 622/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16166/2013), sp. zn. 2 Co 391/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16167/2013), sp. zn. 3 Co 75/2013 z 28. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16168/2013), sp. zn. 5 Co 77/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16169/2013), sp. zn. 5 Co 73/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16170/2013), sp. zn. 2 Co 419/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16171/2013), sp. zn. 4 Co 553/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn.

Rvp 16172/2013), sp. zn. 4 Co 551/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16173/2013), sp. zn. 6 Co 618/2012 z 29. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16174/2013), sp. zn. 3 Co 670/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16175/2013), sp. zn. 8 Co 453/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16176/2013), sp. zn. 8 Co 455/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16177/2013), sp. zn. 2 Co 420/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16178/2013) a sp. zn. 8 Co 451/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16179/2013).

Zo sťažností vyplýva, že žalobami podanými Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne domáhala, „... aby súd uložil povinnosť Slovenskej republike zaplatiť mu majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom súdu, ktorého identita je rovnaká ako identita miestne a vecne príslušného súdu povolaného prejednávaniu a rozhodovaním vecí. Inak povedané, súd, ktorý poškodil žalobcu, má byť súdom, ktorý rozhodne o náhrade tejto škody žalobcovi.“. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka v úvode svojich žalôb súčasne sformulovala „... upovedomenie o vyššie uvedených skutočnostiach a očakával, že dôjde k vylúčeniu súdu, ktorý mu škodu spôsobil, z prejednávania a rozhodovania veci a spor bude prikázaný na rozhodnutie inému vecne príslušnému súdu v obvode Krajského súdu v Bratislave“.

Uvedené vyhlásenie sťažovateľky v žalobách okresný súd vyhodnotil ako námietku zaujatosti proti sudcom okresného súdu, a preto jej uznesením v tej-ktorej veci uložil povinnosť zaplatiť v zmysle položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) súdny poplatok v každom jednotlivom prípade za podanú námietku zaujatosti v sume 66 €.

Sťažovateľka svoje odvolania odôvodnila aj tým, že v žalobách uviedla iba „... skutočnosti preukazujúce fakt, že inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení, keďže majú pomer k veci a k účastníkom konania a sú teda vo veci zaujatí (§14 OSP). Okresný súd... má preto postupovať zákonným spôsobom a podľa ust. § 12 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 12 ods.3 OSP požiadať príslušný krajský súd, aby prikázal vec na prejednanie inému súdu toho

istého stupňa. Vo veci nejde o vhodnosť ale nutnosť. Vec musí byť prikázaná inému súdu preto, aby konanie bolo spravodlivé a vo veci samej rozhodoval nestranný zákonný sudca. “.

Na základe odvolaní podaných sťažovateľkou uvedené uznesenia okresného súdu ukladajúce jej zaplatiť súdny poplatok za vznesené námietky zaujatosti preskúmal krajský súd, ktorý uzneseniami sp. zn. 5 Co 113/2013 z 19. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16165/2013), sp. zn. 5 Co 622/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16166/2013), sp. zn. 2 Co 391/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16167/2013), sp. zn. 3 Co 75/2013 z 28. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16168/2013), sp. zn. 5 Co 77/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16169/2013), sp. zn. 5 Co 73/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16170/2013), sp. zn. 2 Co 419/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16171/2013), sp. zn. 4 Co 553/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16172/2013), sp. zn. 4 Co 551/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16173/2013), sp. zn. 6 Co 618/2012 z 29. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16174/2013), sp. zn. 3 Co 670/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16175/2013), sp. zn. 8 Co 453/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16176/2013), sp. zn. 8 Co 455/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16177/2013), sp. zn. 2 Co 420/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16178/2013) a sp. zn. 8 Co 451/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16179/2013) rozhodnutia okresného súdu potvrdil.

V sťažnostiach podaných ústavnému súdu sťažovateľka spochybňuje závery krajského súdu vyslovené v jeho napádaných uzneseniach, a to v prvom rade dôvodiac tým, že ani v jednom prípade žiadnu námietku zaujatosti proti sudcom okresného súdu nepodala a aj keby bol jej prejav vôle v tomto smere nejasný zo samotných žalôb podaných okresnému súdu, tak tento svoj prejav vôle mala sťažovateľka objasniť v odvolaniach podaných proti rozhodnutiam okresného súdu. Vo svojich odvolaniach mala sťažovateľka podľa svojho tvrdenia spresniť, že okresnému súdu ňou oznamované skutočnosti o možnej zaujatosti sudcov okresného súdu z dôvodu, že by mali rozhodovať o náhrade škody, ktorá jej mala vzniknúť činnosťou, resp. rozhodnutím práve toho istého okresného súdu, nepovažovala za námietku zaujatosti, ale za žiadosť, aby jej veci boli odňaté z konania a rozhodovania okresnému súdu a aby boli prikázané z dôvodu „nutnosti“ na konanie a rozhodovanie inému okresnému súdu v územnej pôsobnosti krajského súdu. Vzhľadom na uvedené tak podľa sťažovateľky krajský súd vo veci jej odvolaní rozhodol nezákonne,

pretože mal ignorovať jej vôľu nepodávať v daných veciach námietky zaujatosti, v dôsledku čoho ju zaviazal na plnenie, ktoré nekorešponduje s prejavom jej vôle a zasahuje aj do jej majetkovej sféry. Krajský súd tak podľa sťažovateľky rozhodol „... *bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný...*“. Podľa sťažovateľky prejav jej vôle nemohol byť v žiadnom prípade vyhodnotený ako námietka zaujatosti, pretože nemal náležitosti námietky zaujatosti predpokladané v § 15a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a aj preto sa nemalo na tento prejav vôle prihliadať ako na námietku zaujatosti.

V tejto súvislosti sťažovateľka v sťažnostiach tiež uviedla:

„Osobitne je podstatné uviesť, že sťažovateľ prikladá veľkú dôležitosť svojej požiadavke na to, aby vo veci náhrady škody nerozhodoval súd, ktorý škodu spôsobil. Súd sa mal skutočnosťami uvedenými v upovedomení v úvode žaloby zaoberať a to postupom podľa ust. § 15 OSP. Sťažovateľ, ako uviedol vo svojom odvolaní a samotnej žalobe, súdu len uviedol okolnosti, ktoré svedčia o tom, že sudcovia Okresného súdu Bratislava V sú vylúčení. Sudcovia, ktorí sa dozvedeli o skutočnostiach, pre ktoré sú vylúčení, boli povinní to oznámiť predsedovi súdu na ďalší postup.“

Okrem toho sťažovateľka v sťažnostiach namieta, že aj keby v krajnom prípade bol jej prejav vôle vyhodnotený ako námietka zaujatosti, nemala v daných prípadoch platiť za jej podanie súdny poplatok, keďže už samotné konanie v merite veci je oslobodené od súdnych poplatkov (t. j. konanie o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom, pozn.), a teda podľa jej názoru aj všetky konania s ním súvisiace, teda aj námietkové konania by mali byť od súdnych poplatkov automaticky oslobodené.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom v tom-ktorom prípade konštatoval, že napádanými uzneseniami krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv a práv zaručených v ústave, dohovore a dodatkovom protokole, aby tieto uznesenia zrušil a veci vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie, aby jej priznal v každom jednotlivom prípade finančné zadosťučinenie v sume po 66 €, a napokon, aby jej priznal úhradu trov konania.

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal v každom prípade aj dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napádaných uznesení krajského súdu.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Aj keď zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, tak odvolávajúci sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde, možno aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane citované ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 16165/2013 až sp. zn. Rvp 16179/2013 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky, ako aj krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc citované právne normy, tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného spoločného konania, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností sťažovateľky je namietané porušenie základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj namietané porušenie základného práva a práva na ochranu a pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s uzneseniami krajského súdu sp. zn. 5 Co 113/2013 z 19. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16165/2013), sp. zn. 5 Co 622/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16166/2013), sp. zn. 2 Co 391/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16167/2013), sp. zn. 3 Co 75/2013 z 28. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16168/2013), sp. zn. 5 Co 77/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16169/2013), sp. zn. 5 Co 73/2013 zo 6. februára 2013 (sp. zn. Rvp 16170/2013), sp. zn. 2 Co 419/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16171/2013), sp. zn. 4 Co 553/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16172/2013), sp. zn. 4 Co 551/2012 z 19. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16173/2013), sp. zn. 6 Co 618/2012 z 29. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16174/2013), sp. zn. 3 Co 670/2012 z 31. januára 2013 (sp. zn. Rvp 16175/2013), sp. zn. 8 Co 453/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16176/2013), sp. zn. 8 Co 455/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16177/2013), sp. zn. 2 Co 420/2012 z 29. novembra 2012 (sp. zn. Rvp 16178/2013) a sp. zn. 8 Co 451/2012 z 18. decembra 2012 (sp. zn. Rvp 16179/2013).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa tvrdení sťažovateľky k porušeniu ňou označeného základného práva a práva zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť v prvom rade tým, že krajský súd napádanými uzneseniami, ktorými potvrdil uznesenia okresného súdu o uložení jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podané námietky zaujatosti, tak rozhodol v rozpore s jej prejavom vôle, pretože ako má vyplývať z jej písomných podaní v konaniach pred okresným súdom, ako aj z odvolaní proti týmto prvostupňovým rozhodnutiam, sťažovateľka žiadnu námietku zaujatosti nepodala, a teda z tohto dôvodu jej ani nemohla byť uložená poplatková povinnosť za jej podanie.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Sťažovateľka svoje sťažnosti založila v podstatnom najmä na argumentácii, že skutočnosti, ktoré oznámila okresnému súdu v podaných žalobách, neboli námietkami zaujatosti a že nimi iba upozorňovala na nutnosť odňatia jej vecí z prerokovania okresnému súdu a ich prikázanie na konanie a rozhodovanie inému okresnému súdu z dôvodu, že okresný súd, ktorý mal rozhodovať o jej žalobách o náhradu škody spôsobenej nesprávnym

úradným postupom alebo rozhodnutím, je súčasne aj orgánom, ktorý svojím nesprávnym úradným postupom sťažovateľke túto škodu aj spôsobil. Sťažovateľka pritom v odvolaniach proti rozhodnutiam okresného súdu, ktorý jej prejav vôle o uvedených skutočnostiach vyhodnotil ako námietku zaujatosti, uviedla, že v danom prípade iba žiadala o odňatie a prikázanie veci inému ako príslušnému okresnému súdu z dôvodu „*nutnosti a nie vhodnosti*“.

Podľa § 12 ods. 1 OSP ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14), musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15 OSP ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu...

Podľa § 12 ods. 2 OSP vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že vec musí (nutná delegácia) alebo môže (vhodná delegácia) byť odňatá príslušnému súdu a prikázaná na ďalšie konanie a rozhodovanie inému súdu tohto istého stupňa, avšak v prípade nutnej delegácie, ktorej sa domáhala aj sťažovateľka (pozri jej odvolania, pozn.), tu musí byť splnená explicitná zákonná podmienka, a to, že príslušný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení podľa § 14 OSP, t. j. ak je tu pochybnosť o nezaujatosti sudcov príslušného súdu. Pochybnosť o nezaujatosti sudcu môže byť uplatnená buď účastníkmi konania (§ 15a OSP), alebo samotným zákonným sudcom (§ 15 OSP).

V danom prípade, keďže sa teda sťažovateľka domáhala delegácie jej veci na iný ako príslušný okresný súd, t. j. domáhala sa odňatia jej vecí z prerokovania okresnému súdu z dôvodu „*nutnosti a nie vhodnosti*“, t. j. z dôvodu, že sú tu pochybnosti o nezaujatosti

sudcov okresného súdu, a keďže sudcovia okresného súdu sami svoju nezaújatosť nespochybnili (§ 15 OSP), okresný súd a následne sa s tým stotožniac aj krajský súd, vyhodnotili skutočnosti uvádzané sťažovateľkou už v jej žalobách ako ňou uplatnenú námietku zaujatosti (§ 15a OSP), ktorej podanie podlieha poplatkovej povinnosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona o súdnych poplatkoch.

V uvedenom smere sa vzhľadom na uvedené okolnosti odôvodnenia napádaných uznesení krajského súdu podľa názoru ústavného súdu javia ako zrozumiteľné a akceptovateľné. Krajský súd, ktorý tvrdenia uvádzané sťažovateľkou vyhodnotil tak, že v okolnostiach posudzovaných vecí išlo o námietku zaujatosti, vec ústavne akceptovateľným spôsobom právne posúdil podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona o súdnych poplatkoch, pretože miera interpretácie a aplikácie do úvahy prichádzajúcich ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevybočuje z limitov základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. dohovoru. Skutočnosť, že všeobecné súdy neakceptovali sťažovateľkinu interpretáciu dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ešte sama osebe nezakladá porušenie sťažovateľkou označených práv. Z pohľadu ústavného súdu je podstatné to, či krajský súd ústavne súladným spôsobom interpretoval a aplikoval na vec vzťahujúce sa ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zákona o súdnych poplatkoch.

Obdobne nie je žiadny dôvod na prehodnocovanie námietok sťažovateľky, ktoré súvisia s tým, že nemal byť vyrubený súdny poplatok za námietku zaujatosti v tom-ktorom prípade, pretože, ako už ústavný súd aj v minulosti konštatoval (napr. sp. zn. II. ÚS 124/2011), vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch nemá automaticky za následok aj oslobodenie od súdneho poplatku za v tomto konaní vznesenú námietku zaujatosti, na čo v napádaných uzneseniach poukazoval aj samotný krajský súd.

V súvislosti s námietkami sťažovateľky, podľa ktorých iné súdy rozhodovali v jej obdobných veciach odlišne od krajského súdu, ústavný súd poukazuje na svoj právny názor,

podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), resp. jeho plénu a kolégiám, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutých uznesení prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval

v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 78/03).

Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu ako odvolacieho súdu sú ústavne akceptovateľné a ich odôvodnenie je dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. To, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, neznamená, že došlo aj k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravid užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutých uznesení dospel k záveru, že z ich odôvodnení nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažností na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky ich aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, bolo preto už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnostiach (napr. návrhom na odklad vykonateľnosti napádaných rozhodnutí).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014